

Narrator	Español	English	Français	Valencià
PEDRO SÁNCHEZ	<p>Pedro Sánchez, presidente de España:</p> <p>Se ha hablado mucho, señorías, en estos últimos días,</p>	<p>Pedro Sánchez, Spains' PM:</p> <p>There's been a lot of talk recently recently</p>	<p>Pedro Sánchez, président de l'Espagne:</p> <p>On a beaucoup parlé, Mesdames et Messieurs, ces dernier jours</p>	<p>Pedro Sánchez, President del govern Espanyol:</p> <p>S'ha parlat molt, senyories, en aquests últims dies.</p>
	<p>de un giro, con la postura del gobierno, en Marruecos.</p>	<p>about a shift in the Spanish government's position on Morocco.</p>	<p>d'un changement, avec la position du gouvernement, au Maroc.</p>	<p>d'un gir, amb la postura del govern, al Marroc.</p>
TEXTO	<p>Una película de Emilio Martí, rodada a partir de sus talleres de animación en la Escuela Pioneros 20 de mayo, en los campos para personas saharauis refugiadas</p>	<p>A film by Emilio Martí, shot during his animation workshops held at the May 20th Pioneers School, In the Sahrawi refugee camps.</p>	<p>Un film d'Emilio Martí, tourné depuis ses ateliers d'animation à l'École Pionniers du 20 mai, dans les camps de réfugiés sahraouis.</p>	<p>Una pel·lícula d'Emilio Martí, rodada a partir dels seus tallers d'animació en la Escola Pioners 20 de Maig, en els camps per a persones sahrauís refugiades.</p>
	<p>Se ha hablado mucho, señorías, en estos últimos días, de un giro, con la postura del gobierno</p>	<p>There's been a lot of talk recently recently about a shift in the Spanish government</p>	<p>On a beaucoup parlé, Mesdames et Messieurs, ces dernier jours, d'un changement, avec la position du gouvernement</p>	<p>S'ha parlat molt, senyories, en aquests últims dies, d'un gir, amb la postura del govern</p>
	<p>para la superación de un conflicto que lleva más de cuatro décadas enquistado.</p>	<p>regarding a conflict that's been stagnated for more than 40 years.</p>	<p>pour surmonter un conflit enraciné depuis plus de quatre décennies</p>	<p>per a la superació d'un conflicte que porta més de quatre dècades enquistat.</p>
	<p>No hay tampoco, señorías, desinterés, ni desatención, hacia el sufrimiento del pueblo saharai.</p>	<p>It's not that we are not concerned about the suffering of the Sahrawi people in Morocco.</p>	<p>Ce n'est pas une question de désintérêt, ou de négligence, envers la souffrance du peuple sahraoui, au Maroc.</p>	<p>No hi ha desinterès cap al patiment del poble sahrauí... al Marroc</p>
NAFE	¡Shhh!	Shhh!	Chu!	Shh!
NAFE	¡Calla, calla!	Quiet, quiet!	Silence!	Calla, calla!

SAID	¡Escucha!	Listen!	Écoute!	Escolta!
NAFE	Esta película va sobre nosotros.	This movie is about us.	Ce film parle de nous.	Aquesta pel·lícula va sobre nosaltres.
SAID	¡Y se llama PEQUEÑO SÁHARA!"!	And it's called LITTLE SAHARA!	Et il s'appelle PETIT SAHARA!	I es diu PETIT SAHARA!
NAFE	Quién no conoce el Sáhara,	Those who don't know the Sahara	Qui ne connaît pas le Sahara	Qui no coneix el Sàhara
	creo que en el Sáhara sólo hay arena.	think it's nothing but sand.	croit que dans le Sahara il n'y a que du sable.	creu que al Sàhara només hi ha arena.
SAID	Pero en el desierto hay dunas	But there are also dunes in the desert	Mais dans le désert il y a des dunes	Però en el desert hi ha dunes
	y hay caminos.	and roads.	et des routes.	i hi ha camins.
	Y hay nubes	And there are clouds	Et il y a des nuages	Hi ha núvols
	y hay palmeras.	and palm trees.	et des palmiers.	i palmeres.
SAID	En el desierto hay lagartos.	In the desert there are lizards.	Dans le désert il y a des lézards	En el desert hi ha fardaxos
	Y hay zorros.	And foxes.	Et des renards.	I hi ha raboses.
	Y hay erizos.	And hedgehogs.	Et des hérissons.	Hi ha eriçons.
	Y hay dromedarios.	And camels!	Et il y a des dromadaires.	I hi ha dromedaris.
NAFE / SAID	¡muchísimos dromedarios!	Lots of camels!	Beaucoup de dromadaires!	Moltíssims dromedaris!
SAID	Y siempre ha habido saharauis,	And there have always been Sahrawis,	Et il y a toujours eu des Sahraouis,	I sempre hi ha hagut sahrauís
	porque en el Sáhara	because in the Sahara	parce qu'au Sahara	perquè al Sàhara

	hay niños y niñas,	there are boys and girls,	il y a des garçons et des filles	hi ha xiquets i xiquetes
	y jaimas,	and haimas,	et des khaïmas,	i haimes,
	Y hay casas	and there are houses	et il y a des maisons	i hi ha cases
	y hay corrales	and animal pens.	et des corrals.	i hi ha corrals.
	¡Hay gallinas!	There are chickens!	Il y a des poulets!	Hi ha gallines!
	¡y cabras!	And goats!	Et des chèvres!	I cabres!
NAFE	Y nómadas.	And nomads.	Et des nomades.	I nòmades.
	Hay cuervos	There are crows	Il y a des corbeaux	Hi ha corbs
SAID	¡y papamoscas!	and little birds!	et d'autres petits oiseaux.	¡papamosques!
NAFE	Hay oasis.	There are oases.	Il y a des oasis.	Hi ha oasis.
SAID	Y siempre ha habido saharauis,	And there have always been Sahrawis,	Et il y a toujours eu des Sahraouis,	I sempre hi ha hagut sahrauís,
	igual que siempre ha habido estrellas en el cielo.	just like there have always been stars in the sky.	comme il y a toujours eu des étoiles dans le ciel.	igual que sempre hi ha hagut estreles en el cel.
NAFE	Quien no conoce el desierto,	Those who don't know the desert	Qui ne connaît pas le désert	Qui no coneix el desert
	crea que aquí sólo hay arena.	think there's only sand here.	croit qu'il n'y a que du sable.	creu que ací només hi ha arena.
SAID	Pero en el desierto	But in the desert	Mais dans le désert,	Però en el desert
	hay caminos con miles de años.	there are thousand-year old roads.	il y a des routes vieilles de milliers d'années.	hi ha camins amb milers d'anys.
NAFE	Y hay hospitales,	And hospitals,	Et il y a des hôpitaux,	I hi ha hospitals,
	y ayuntamientos,	and town halls,	des mairies,	i ajuntaments

SAID	y escuelas.	and schools.	et des écoles.	i escoles.
TEXT	Escuela Pioneros 20 de mayo, Campamento 27, Bojador, Argelia	Pioneers School - May 20 Camp 27, Bojador, Algeria	École des Pionniers 20 mai Camp 27, Bojadour, Algérie	Escola Pioners 20 de maig Camp 27, Bojador, Algèria
NAFE	Esta escuela es una de las que hay	This school is one of many	Cette école est l'une de celles	Aquesta escola és una de les quals
	en los campamentos de refugiados.	in the refugee camps.	des camps de réfugiés.	hi ha en els campaments de refugiats.
SAID	Es una escuela especial	It's a special school	C'est une école spéciale	És una escola especial
	porque además de estudiar aquí,	because we study here,	parce qu'en plus d'étudier ici,	perquè a més d'estudiar ací,
	vivimos aquí,	but we also live here,	nous vivons ici,	vivim ací,
	dormimos aquí,	we sleep here,	nous dormons ici	dormim ací,
	y somos una familia para los demás.	and we're like a family to each other.	et nous sommes une famille pour les autres.	i som una família per als altres.
NAFE	Es una vida dura.	It's a hard life.	C'est une vie difficile.	És una vida dura.
	Pero los saharauis,	But we Sahrawis,	Mais les Sahraouis,	Però els sahrauís
	como otras criaturas del desierto,	like other desert creatures,	comme les autres créatures du désert	com altres criatures del desert,
	somos resistentes.	are tough.	nous sommes résilients.	som resistents.
NAFE	Esta es la primera vez que hacemos cine,	This is the first time we've made a movie,	C'est la première fois qu'on fait des films,	Aquesta és la primera vegada que fem cinema,
	que hacemos dibujos animados.	that we've done animation.	qu'on fait des dessins animés.	que fem dibuixos animats.

SAID	Es la primera vez que graban nuestras voces.	It's the first time our voices have been recorded.	C'est la première fois que nos voix sont enregistrées.	És la primera vegada que enregistren les nostres veus.
MUSTA	"Cuando Marruecos empezó la guerra,	"When Morocco started the war,	"Lorsque le Maroc a commencé la guerre,	"Quan Marroc va començar la guerra,
	Los saharauis no se quedaron sentados tomando el té."	The Sahrawis didn't sit by sipping their tea."	les Sahraouis ne se sont pas assis autour d'un thé."	els sahrauís no es van quedar asseguts prenent el te."
SAID	Quieren saber qué es el Sáhara Occidental	They want to know what is Western Sahara,	Ils veulent savoir ce qu'est le Sahara Occidental	Volen saber què és el Sàhara Occidental
	y por qué estamos en guerra,	why we're at war,	et pourquoi nous sommes en guerre,	i per què estem en guerra,
NAFE	qué es un refugiado,	what a refugee is,	ce qu'est un réfugié,	què és un refugiat,
	el exilio y la diáspora.	what exile and diaspora mean.	l'exile et la diaspora.	l'exili i la diàspora.
	Cómo es nuestra vida.	What our life is like.	À quoi ressemble notre vie.	Com és la nostra vida.
SAID	En la Escuela Pioneros nos levantamos a las 7 de la mañana	In Pioneers School we wake up at 7 in the morning	A l'école Pioneros nous nous levons à 7h du matin.	A l'escola Pioners ens alçem a les 7 del matí.
NAFE	¡Qué sueño!	So sleepy!	J'ai sommeil !	Quin somni!
NAFE	Lo primero que hacemos es lavarnos.	The first thing we do is wash up.	La première chose que nous faisons est de laver.	El primer que fem és llavar-nos.
SAID	Luego, rezamos.	Then we pray.	Ensuite, nous prions.	Després resem.

NAFE	Después hacemos la cama,	After we make our bed,	Ensuite, nous faisons le lit	Després fem el llit
	y limpiamos la habitación.	and tidy up our rooms.	et nettoions la chambre.	i netegem l'habitació.
SAID	También nos encargamos del huerto	We also work in the garden	Nous nous occupons également du verger	També ens encarreguem de l'hort
	y de cuidar a nuestros animales.	and take care of our animals.	et prenons soin de nos animaux.	i de cuidar als nostres animals.
NAFE	A las 8:30 hacemos ejercicio.	At 8:30 we exercise.	A 8h30 on fait du sport.	A les 8:30 fem exercici.
SAID	Después desayunamos.	After we have breakfast.	Ensuite, nous prenons le petit déjeuner.	Després desdjunem.
	A veces pan, café y huevo.	Sometimes bread, coffee, and eggs.	Parfois du pain, du café et des œufs,	A vegades pa, café i ou.
NAFE	Otras veces, pan con miel.	Other times bread with honey.	d'autres fois du pain au miel.	Altres vegades, pa amb mel.
SAID	Nuestra escuela es diferente	Our school is different	Notre école est différente	La nostra escola és diferent
	porque es un internado solo para chicos.	because it's a boarding school for boys.	parce que c'est un internat pour garçons seulement.	perquè és un internat només per a xics.
	Estamos aquí por diferentes motivos.	We're all here for different reasons.	Nous sommes ici pour différentes raisons.	Som ací per diferents motius.
NAFE	Pero como todos los saharauis	But as we're all Sahrawis,	Mais comme tous les Sahraouis,	Però com tots els sahrauís
	hacemos nuestra vida en medio de la guerra y de la ocupación.	we live our lives in the middle of war and occupation.	nous vivons au milieu de la guerre et de l'occupation.	fem la nostra vida enmig de la guerra i de l'ocupació.

	Por eso cada mañana izamos nuestra bandera,	That's why we raise our flag every morning,	Pour cette raison, nous levons notre drapeau,	Per això, cada matí hissem la nostra bandera
	antes de empezar las clases.	before starting class.	avant de commencer les cours.	abans de començar les classes.
NAFE	Estudiamos matemáticas,	We study math,	Nous étudions les mathématiques,	Estudiem matemàtiques,
	idiomas,	languages,	les langues,	idiomes,
	informática,	technology,	l'informatique,	informàtica,
	educación física...	P.E.	l'éducation physique.	educació física.
	También estudiamos historia	We also study history	Nous étudions aussi l'histoire	També estudiem història
	y geografía.	and geography.	et la géographie.	i geografia.
SAID	La historia de cómo el Sáhara Occidental	The history of how Western Sahara	L'histoire de la façon dont le Sahara Occidental	La història de com el Sàhara Occidental
	fue ocupado por España y Marruecos	was occupied by Spain and Morocco	a été occupé par l'Espagne et le Maroc	va ser ocupat per Espanya i per Marroc
	y nosotros tuvimos que refugiarnos en Argelia.	and how we had to take refuge in Algeria.	et nous avons dû nous réfugier en Algérie.	i nosaltres vam haver de refugiar-nos a Algèria.
NAFE	En 1884	In 1884	En 1884,	En 1884
	Europa se repartió África	Europe divided up Africa	l'Europe a divisé l'Afrique	Europa es va repartir Àfrica
	después de invadirla.	after invading.	après l'avoir envahie.	després d'envair-la
	Nos quitaron el territorio	They took the land	Ils nous ont pris le territoire	Ens van llevar el territori
	en el que siempre habían vivido las naciones africanas,	where African nations had always lived.	où les nations africaines avaient toujours vécu.	en el qual sempre havien viscut les nacions africanes,

	Por el que siempre nos habíamos movido los pueblos nómadas.	Where nomadic people like us always moved around.		pel qual sempre ens havíem mogut els pobles nòmades.
SAID	Ser una "colonia"	Being a "colony"	Être une "colonie"	Ser una "colònia"
	significa que Europa se quedaba con todo	meant Europe kept everything	signifie que l'Europe a tout gardé.	significa que Europa es quedava amb tot
	y a los africanos nos convertían	and we Africans became second class citizens	et les Africains, avons été transformés	i als africans ens convertien
	en ciudadanos de segunda clase,	into second class citizens,	en citoyens de seconde classe,	en ciutadans de segona classe,
	con menos derechos.	with fewer rights.	avec moins de droits.	amb menys drets.
NAFE	España tuvo la gran fortuna	Spain was lucky.	L'Espagne a eu la grande chance	Espanya va tindre la gran fortuna
	de encontrar en nuestro desierto	In our desert, they found	de trouver dans notre désert	de trobar en el nostre desert
	una de las mayores reservas mundiales de fosfato.	one of the biggest phosphate reserves in the world.	l'une des plus grandes réserves de phosphate au monde.	una de les majors reserves mundials de fosfat.
SAID	El fosfato es un mineral que sirve para que las plantas	Phosphates are a mineral to make plants	Le phosphate est un minéral qui aide les plantes	El fosfat és un mineral que serveix perquè les plantes
	y los cultivos crezcan más	and crops grow more	et les cultures à pousser davantage	i els cultius cresquen més
	y den más alimentos.	and to produce more food.	et à donner plus de nourriture.	i donen més aliments.
NAFE	Por supuesto, esos fosfatos se los llevaban a España.	Of course, they took those phosphates to Spain.	Bien sûr, ces phosphates ont été transportés en Espagne.	Per descomptat, aqueixos fosfats se'ls emportaven a Espanya.

SAID	España incluso se lleva la arena del desierto para rellenar sus playas en Canarias.	Spain even takes sand from the desert to fill their beaches in the Canary Islands.	L'Espagne prend même le sable du désert pour remplir ses plages des Îles Canaries.	Espanya fins i tot s'emporta l'arena del desert per a emplenar les platges canàries.
NAFE	Pero como los países europeos nunca tenían bastante	But since European countries never had enough,	Mais comme les pays européens n'en avaient jamais assez,	Però com els països europeus mai tenien prou
	empezaron dos guerras mundiales	they started two world wars	ils ont déclenché deux guerres mondiales	van començar dues guerres mundials
	para conseguir más territorio,	to gain more land	pour obtenir plus de territoire	per a aconseguir més territori
	y poder.	and power.	et de pouvoir.	i poder.
SAID	Para evitar que estos horrores se repitiesen	To stop these horrors from happening again	Pour éviter que ces horreurs ne se reproduisent,	Per a evitar que aquests horrors es repetiren
	se crearon las Naciones Unidas,	the United Nations was created,	les Nations Unies ont été créées,	es van crear les Nacions Unides,
	donde se firmó la declaración de los Derechos Humanos	where the Declaration of Human Rights was signed	où la Déclaration des droits de l'homme a été signée	on es va signar la declaració dels Drets Humans
	y por decisión de su Asamblea General,	and its General Assembly	et par décision de son Assemblée Générale,	i per decisió de la seua Assemblea General,
	se pidió a Europa que descolonizase África,	asked Europe to decolonize Africa	l'Europe a été priée de décoloniser l'Afrique	es va demanar a Europa que descolonitzara Àfrica,
	y que nos devolviera nuestros recursos y nuestro territorio	and to return our resources and our land.	et de nous rendre nos ressources et notre territoire.	i que ens retornara els nostres recursos i el nostre territori.
SAID	España nunca devolvió su territorio a los saharauis	Spain never gave the land back to the Sahrawis	L'Espagne n'a jamais rendu son territoire aux Sahraouis	Espanya mai va retornar el seu territori als sahrauís

	porque Marruecos,	because Morocco,	parce que le Maroc,	perquè el Marroc,
	después de negociar su independencia	after negotiating its independence	après avoir négocié son indépendance	després de negociar la seua independència
	de Francia y España,	from France and Spain,	de la France et de l'Espagne,	de França i Espanya,
	invadió nuestro territorio,	invaded our land	a envahi notre territoire.	va envair el nostre territori,
	con el apoyo de Estados Unidos y Francia,	with the support of the United States and France,	avec le soutien des États-Unis et de la France.	amb el suport dels Estats Units i França.
NAFE	España nos abandonó frente a Marruecos.	Spain left us to face Morocco.	L'Espagne nous a abandonnés devant le Maroc.	Espanya ens va abandonar enfront del Marroc.
SAID	Tuvimos que pelear, solos.	We had to fight, alone.	Nous avons dû nous battre, tout seuls.	Vam haver de barallar solos.
NAFE	Miles de saharauis murieron.	Thousands of Sahrawis died.	Des milliers de Sahraouis son morts.	Milers de sahrauís van morir.
SAID	Algunas mujeres pelearon,	Some women fought,	Certaines femmes se sont battues,	Algunes dones van barallar,
	otras salvaron la vida de niños y ancianos	others saved the lives of children and the elderly	d'autres ont sauvé la vie d'enfants et de personnes âgées	unes altres van salvar la vida de xiquets i ancians
	al alejarse de la guerra	by fleeing the war	en se détournant de la guerre	en allunyar-se de la guerra
	y construir los primeros campos de refugiados.	and by building the first refugee camps.	et en construisant les premiers camps de réfugiés.	i construir els primers camps de refugiats.
SAID	Desde entonces Marruecos se ha enriquecido con nuestros recursos,	Since then Morocco has gotten rich with our resources,	Pendant tout ce temps, le Maroc s'est enrichi de nos ressources,	Des de llavors Marroc s'ha enriquit amb els nostre recursos,

	negociando con países que miraban hacia otro lado.	making deals with countries that turned a blind eye.	négociant avec des pays qui fermaient les yeux.	negociant amb països que miraven cap un altre costat.
NAFE	Los saharauis, que siempre habían sido nómadas,	The Sahrawis, who had always been nomads,	Les Sahraouis, qui avaient toujours été des nomades,	Els sahrauís, que sempre havien sigut nòmades,
	empezaron a echar raíces donde nada podía crecer.	settled down in a place where nothing could grow	ont commencé à s'enraciner là où rien ne pouvait pousser.	van començar a tirar arrels on res podia créixer.
	En la "hamada",	In the "hamada",	Dans la "hamada",	En la "hamada"
	que es la parte más dura del desierto.	the harshest part of the desert.	qui es la partie la plus dure du désert.	que és la part més dura del desert.
NAFE	Por eso contamos nuestra historia,	That's why we tell our story,	Donc, nous racontons notre histoire,	Per això contem la nostra història.
	para no olvidar.	So we don't forget.	pour ne pas oublier.	per a no oblidar.
	Esta es la historia de una gente	The history of a people	L'histoire d'un peuple	Aquesta es la història d'una gent
	a quienes la guerra y la ocupación	who war and occupation	que la guerre et l'occupation	als qui la guerra i l'ocupació
	impiden ser libres	have removed their freedom	empêchent d'être libre,	impedeixen ser lliures,
	para vivir sus tradiciones	to live their traditions.	pour vivre selon ses traditions,	per a viure les seues tradicions
	y de sus propios recursos.	and from their own resources,	de ses propres ressources,	i dels seus propis recursos,
	moviéndose por su territorio.	moving about their territory.	se déplaçant sur son territoire.	movent-se pel seu territori.
SAID	Quien no conoce el Sáhara,	Those who don't know the Sahara	Qui ne connaît pas Le Sahara	Qui no coneix el Sàhara,
	crea que aquí todo está quieto.	think there's nothing alive here.	croit qu'il n'y a rien de vivant ici.	creu que ací tot està quiet.

	Pero el desierto está vivo.	but the desert is alive.	Mais le désert est vivant.	Però el desert està viu.
	Las dunas y las nubes,	The dunes and the clouds	Les dunes et les nuages	Les dunes i els núvols
	viajan de un lugar a otro.	move from one place to another.	voyagent d'un endroit à un autre.	viatgen d'un lloc a un altre.
NAFE	Y los saharauis, hijos e hijas de las nubes	And we Sahrawi, who are the children of the clouds,	Et nous, qui sommes les fils et les filles des nuages,	I els sahrauís, que som els fills i les filles dels núvols,
	nos movemos con ellas.	we move with them.	nous nous déplaçons avec eux.	ens movem amb ells.
SAID	Nos movíamos con las nubes.	We used to move with the clouds.	Nous nous déplaçons avec les nuages.	Ens movíem amb els núvols.
SAID	Un día, Marruecos llenó el desierto de muros,	One day, Morocco filled the desert with walls	Un jour, le Maroc a rempli le désert de murs	Un dia, el Marroc va omplir el desert de murs,
	y de muerte.	and with death.	et de mort.	i de mort.
	Hizo el Sáhara de los saharauis más pequeño.	It made the Sahrawi's Sahara much smaller.	Cela a rendu le Sahara des Sahraouis plus petit.	Va fer el Sàhara dels sahrauís més xicotet.
SAID	A pesar de todo esto	Despite all of this,	Malgré tout cela,	Malgrat tot això,
	los saharauis y las saharauiyas	we Sahrawis	nous, les Sahraouis,	els sahrauís i les sahrauís
	nos convertimos en una república,	became a republic,	sommes devenus une république,	ens hem convertit en una república democràtica.
SAID	Cada día que resistimos,	Each day that we resist,	Chaque jour que nous résistons,	Cada dia que resistim,
	incluso en el exilio,	even in exile,	même en exil,	fins i tot en l'exili,

	mantenemos vivas nuestra cultura	we keep our culture alive,	nous gardons en vie notre culture	mantenim viva la nostra cultura
	y nuestra democracia.	as our democracy.	et notre démocratie.	i la nostra democràcia.
MOHA	- Entonces, aprieto cuando no vea la mano.	- So I push the button when I can't see his hand.	- - J'appuie sur le bouton quand il retire sa main?	- Pitge el botó quan saca la mà?
EMILIO	- Claro, sólo cuando no veas la mano.	- Yes, when you can't see his hand.	- Oui, quand on ne voit plus sa main.	- Clar, només quan no veges la mà.
MOHA	- ¿Foto ahora?	- Photo now?	- Alors, photo?	- Foto ara?
EMILIO	- Foto ahora, muy bien.	- Photo now, very good.	- Oui, très bien.	- Foto ara, molt bé.
SAID	Si un saharai te invita a su hogar,	If a Sahrawi invites you to their home,	Si un Sahraoui vous invite chez lui,	Si un sahrauí et convida a la seua llar
	te ofrecerá todo lo que tiene.	they'll offer you everything they have.	il vous offrira tout ce qu'il a.	t'oferrà tot el que té.
	Puede parecerle poco,	It may seem like little to you,	Cela peut vous sembler peu,	Pot semblar-te poc,
	porque por nuestra tradición nómada,	because of our nomadic tradition,	car grâce à notre tradition nomade,	perquè per la nostra tradició nòmada,
	sabemos vivir con lo esencial.	we know how to live with just the essential things.	nous savons vivre avec l'essentiel.	sabem viure amb l'essencial.
SAID	Pero lo poco que tengamos,	But as little as we have,	Mais le peu que nous avons,	Però el poc que tinguem,
	lo compartiremos de corazón.	we'll happily share it all.	nous le partagerons avec le cœur.	ho compartirem de cor.
	Te abriremos nuestra jaima,	We'll open our "haima" to you,	Nous vous ouvrirons notre khāima,	T'obrirem la nostra haima
	compartiremos nuestra cultura,	share our culture,	nous partagerons notre culture	compartirem la nostra cultura,
	y nuestro deseo de justicia y solidaridad.	and our desire for justice and solidarity.	et notre désir de justice et de solidarité.	i el nostre desig de justícia i solidaritat.

NAFE	Las saharauis y los saharauis somos hospitalarios,	We Sahrawis are hospitable	Nous, les Sahraouis, sommes hospitaliers,	Les sahrauís i els sahrauís som hospitalaris,
	porque si alguien te pide ayuda en el desierto	because if someone asks you for help in the desert	car si quelqu'un vous demande de l'aide dans le désert	perquè si algú et demana ajuda en el desert,
	Y no se la das	and you don't give it to them,	et vous ne la lui donnez pas,	i no li la dones,
	morirá.	they will die.	il mourra.	morirà.
SAID	Pero no estamos en nuestra casa,	But we're not in our home,	Mais nous ne sommes pas chez nous,	Però no som a la nostra casa,
	Sino que somos refugiados.	because we are refugees.	nous sommes des réfugiés.	sinó que som refugiats.
	Marruecos ha llenado nuestro desierto de muros	Morocco has filled our desert with walls	Le Maroc a rempli notre désert de murs	Marroc ha omplit el nostre desert de murs
	para que las saharauis y los saharauis	so we Sahrawis	afin que nous, les Sahraouis,	per a que els sahrauís
	no podamos acceder a nuestros recursos	can't access our resources	ne puissions pas accéder à nos ressources	no puguem accedir als nostres recursos
	Ni podemos movernos libremente por nuestro territorio.	or move about our land freely.	ou circuler librement sur notre territoire.	ni puguem moure'ns lliurement pel nostre territori.
	Marruecos ha llenado nuestro desierto de muros	Morocco has filled our desert with walls	Le Maroc a rempli notre désert de murs	Marroc ha omplit el nostre desert de murs
	Y de minas antipersona	and land mines.	et de mines antipersonnel.	i de mines antipersona.
NAFE	Pero aunque vivimos en esta separación,	But although we live in this separation,	Mais bien que nous vivions dans cette séparation,	Però encara que vivim en aquesta separació
	que llamamos "la diáspora",	which we call "diaspora,"	que nous appelons "la diaspora"	que anomenem "la diàspora"

	somos una nación, un país.	we are a nation, a country.	nous sommes une nation, un pays.	som una nació, un país.
NAFE	Algunos viven en los territorios que Marruecos ocupó,	Some Sahrawis live in the territory occupied by Morocco	Certains Sahraouis vivent dans les territoires que le Maroc a occupés,	Alguns viuen en els territoris que Marroc va ocupar,
	sufriendo su represión.	and suffer Morocco's oppression.	subissant sa répression,	patint la seua repressió,
	y otros en los territorios que hemos podido recuperar luchando.	And others live in the territory we've recovered by fighting.	et d'autres dans les territoires que nous avons pu récupérer par la lutte.	i altres en els territoris que hem pogut recuperar lluitant.
ABDELKADIR	Otros hemos nacido en España	Some of us were born in Spain	D'autres d'entre nous sont nés en Espagne	Uns altres hem nascut a Espanya
	Porque hace mucho tiempo que nuestros padres vinieron aquí.	Because our parents came here years ago.	parce que nos parents sont venus ici il y a longtemps.	perquè fa molt temps que els nostres pares van vindre ací.
SAID	Nosotros vivimos refugiados en el trozo de la hamada	We live as refugees in the bit of "hamada"	Nous vivons en réfugiés dans le morceau d'hamada	Nosaltres vivim refugiats en el tros de la hamada
	que Argelia nos presta.	Algeria has lent to us.	que nous prête l'Algérie.	que Algèria ens presta.
	Vivimos en el exilio,	We live in exile,	Nous vivons en exil,	Vivim en l'exili,
	Que significa vivir lejos de tu casa a la fuerza.	which means being forced to live far from home.	ce qui signifie vivre loin de chez vous par la force.	que significa viure lluny de la teua casa a la força.
NAFE	Por supuesto, no podemos votar en los territorios ocupados.	Of course we're not allowed to vote in the occupied territories.	Bien sûr, nous ne pouvons pas voter dans les territoires occupés.	Per descomptat, no podem votar en els territoris ocupats.
NAFE	En los territorios ocupados	In the occupied territories,	Dans les territoires occupés,	En els territoris ocupats,

	no puedes pedir la independencia.	you can't demand independence.	on ne peut pas demander l'indépendance.	no pots demanar la independència.
SAID	Marruecos castiga la libertad de expresión	Morocco punishes freedom of speech	Le Maroc punit la liberté d'expression	Marroc castiga la llibertat d'expressió
	Y las expresiones de la cultura saharai.	and any expression of Sahrawi culture.	et les expressions de la culture sahraouie.	i les expressions de la cultura sahrauí.
NAFE	A veces oigo hablar a mis padres,	Sometimes I hear my parents talk,	Parfois, j'entends mes parents parler	A vegades sent parlar als meus pares,
	Y sé que están enfadados o tristes	And I know they're angry or sad.	et je sais qu'ils sont en colère ou tristes.	i sé que estan enfadats o tristos
	Querrían volver a casa, en los territorios ocupados por Marruecos	They'd like to return home, in the land occupied by Morocco,	Ils voudraient rentrer chez eux, dans les territoires occupés par le Maroc,	Voldrien tornar a casa, en els territoris ocupats pel Marroc
	pero eso podría significar su muerte.	But that could mean death for them.	mais cela signifierait leur mort.	però això podria significar la seua mort.
NAFE	¡SOCORRO!	HELP!	AU SECOURS !	SOCORS!
SAID	Dicen que si eres saharai en El Aaiún [ocupado]	They say if you're a Sahrawi in Laayoune [occupied]	Ils disent que si tu es sahraoui à Laâyoune [occupé]	Diuen que si ets sahrauí a Al-Aaiun [ocupat]
	Marruecos puede entrar en tu casa,	Morocco can enter your house,	le Maroc peut entrer dans ta maison,	Marroc pot entrar a la teua casa
	mientras duermes,	while you sleep,	pendant que tu dors,	mentre dorms,
	y sacarte a la fuerza.	and take you out by force.	et te forcer à sortir.	i traure't a la força.
NAFE	¡No no no!	No, no, no!	Non, non, non !	No, no, no!
SAID	Y torturarte.	and torture you.	et te torturer.	I torturar-te.

NAFE	¡No hago daño a nadie!	I'm not hurting anybody!	Je ne fais de mal à personne !	No faig mal a ningú!
SAID	Te harán desaparecer.	And they'll make you disappear.	Il te feront disparaître.	Et faran desaparèixer.
SAID	No hay Derechos Humanos para los saharauis.	There are no Human Rights for Sahrawis.	Il n'y a pas de droits de l'homme pour les Sahraouis.	No hi ha Drets Humans per als sahrauís.
NAFE	En nuestra escuela y en los campos de refugiados	In our school and the refugee camps	Dans notre école et dans les camps de réfugiés,	A la nostra escola i en els camps de refugiats
	la guerra parece algo más lejana.	the war seems further away.	la guerre semble un peu plus loin.	la guerra sembla una mica més llunyana.
	Pero si estamos aquí	But if we are here	Mais si nous sommes ici	Però si som ací
	en los campos de personas refugiadas, en Argelia,	in the refugee camps, in Algeria,	dans les camps de réfugiés, en Algérie,	en els camps de persones refugiades, a Algèria,
	es porque la guerra contra los saharauis	it's because the war against the Sahrawi people	c'est parce que la guerre contre les Sahraouis	es perquè la guerra contra els sahrauís
	no terminó.	hasn't finished yet.	n'est pas terminée.	no va acabar.
NAFE	Quien no conoce el Sáhara,	Those who don't know the Sahara	Qui ne connaît pas le Sahara	Qui no coneix el Sáhara
	cree que en el desierto solo hay arena.	think there's nothing but sand in the desert.	croit que dans le désert il n'y a que du sable.	creu que en el desert només hi ha arena.
GHALIA	Pero aquí hay saharauis y saharaiyas,	But here there are Sahrawi men and women.	Mais ici il y a des hommes et des femmes sahraouis.	Però ací hi ha homes i dones sahrauís.
NAFE	Quien no sabe qué significa ser refugiado,	Those who don't know what being a refugee means,	Qui ne sait pas ce que signifie être réfugié	Qui no sap què significa ser refugiat

	pensará que nuestra vida no es muy diferente	might think our life is not that different	pensera que notre vie n'est pas très différente	pensarà que la nostra vida no és molt diferent
	a la de un niño marroquí o español	from that of a Moroccan or Spanish boy,	de celle d'un enfant marocain ou espagnol	a la d'un xiquet marroquí o espanyola
	O de una niña francesa o americana.	Or a French or American girl.	ou d'une fille française ou américaine.	o d'una xiqueta francesa o americana.
	Pero la vida de una persona refugiada	But the life of a refugee	Mais la vie d'une personne réfugiée	Però la vida d'una persona refugiada
	no es como cualquier otra vida.	is not like any other life.	ne ressemble à aucune autre vie.	no és com qualsevol altra vida.
HALIFA	¡Venga! ¡Hay que ir al cole!	Come on! We have to go to school!	Allez ! Il faut aller à l'école !	Vinga! Val anar al col·le!
GHALIA	¡Llego muy tarde!	I'm late!	Je suis trop tard!	És molt tard!
HALIFA	Tenemos pocas cosas verdaderamente nuestras,	We Sahrawis have few things that a truly ours.	Nous avons peu de choses qui nous appartiennent vraiment.	Tenim poques coses veritablement nostres,
	Por eso las sujetamos fuerte,	That's why we hold on to them tight,	C'est pourquoi nous les serrons bien,	per això les subjectem fort,
	para que el viento no se las lleve.	so the wind doesn't take them away from us.	pour que le vent ne les emporte pas.	perquè el vent no se les emporte.
NAFE	El hogar de una persona refugiada	A refugee's home	La maison d'un réfugié	La llar d'una persona refugiada
	no es su hogar verdadero.	is not like their real home.	n'est pas sa vraie maison.	no és la seua llar vertadera.
	Ni la comida que come es verdaderamente suya.	Nor is the food they eat truly theirs.	Même la nourriture qu'il mange n'est pas vraiment la sienne.	Ni el menjar que menja és veritablement seu.
	Ni el agua que bebe es su agua.	The water they drink is not their water.	Même l'eau qu'il boit n'est pas son eau.	Ni l'aigua que beu és la seua aigua.

SAID	Llevamos casi 50 años en la hamada.	We've been in the "hamada" almost 50 years.	Nous sommes dans la hamada depuis près de 50 ans.	Portem quasi 50 anys en la hamada
GHALIA	Eso es seis veces mi vida.	That's six times my life.	C'est six fois ma vie.	Això és 6 vegades la meua vida.
SAID	Es casi toda la vida de mi abuelo.	It's almost all of my grandfather's life.	C'est presque toute la vie de mon grand-père.	És quasi tota la vida del meu avi.
	Llevamos medio siglo sin poder ir detrás de las nubes.	Half a century without being able to follow the clouds,	Nous avons passé un demi-siècle sans pouvoir aller derrière les nuages,	Portem mig segle sense poder anar darrere els núvols.
	dependiendo de lo que nos quiera traer el viento,	depending on what the wind wants to bring us,	selon ce que le vent veut nous apporter,	depenent del que ens vulga portar el vent,
	esperando que no se lleve nada importante.	hoping it doesn't carry away anything important.	en espérant qu'il ne nous enlève rien d'important.	esperant que no es porte gens important.
NAFE	50 años luchando contra el viento	50 years fighting against the wind	50 ans à lutter contre le vent	50 anys lluitant contra el vent
	y contra el sol.	and the sun.	et contre le soleil.	i contra el sol.
	Y contra el olvido.	And against forgetting.	Et contre l'oubli.	I contra l'oblit.
Texto en furgoneta, text in a van.		DONATION FROM THE TOWN OF ONDA, SPAIN.	DON DE LA VILLE D'ONDA, ESPAGNE	
SAID	El tiempo se ha vuelto extraño para los saharauis.	Time has become strange for Sahrawis.	Le temps est devenu étrange pour les Sahraouis.	El temps s'ha tornat estrany per als sahrauís.
	50 años es mucho y poco tiempo.	50 years is a long time and it's a short time.	50 ans c'est à la fois long et court.	50 anys és molt i poc temps.
	Es poco tiempo,	It's a short time	C'est peu de temps,	És poc temps

	comparado con lo que han vivido las estrellas en el cielo,	compared to how long the stars have lived in the sky,	comparé à ce qu'ont vécu les étoiles dans le ciel	comparat amb el que duen les estrelles en el cel,
	Y los saharauis en el Sáhara,	or how long Sahrawis have lived in the Sahara.	et les Sahraouis au Sahara.	i els sahrauí al Sàhara.
NAFE	Pero es demasiado tiempo	But it's much too long	Mais c'est trop long	Però és massa temps
	para pasarlo sin poder moverse	to spend unable to move about freely,	à passer sans pouvoir bouger,	per a passar-ho sense poder moure's
	Dependiendo de la amabilidad del viento.	dependent on the wind's kindness.	selon la bonté du vent.	depenent de l'amabilitat del vent.
NAFE	Si un saharai puede moverse por el desierto,	If a Sahrawi can move about through the desert,	Si un Sahraoui peut se déplacer dans le désert,	Si un sahrauí pot moure's pel desert,
	ese saharai encontrará el siguiente oasis.	they will find the next oasis.	ce Sahraoui trouvera la prochaine oasis.	eixe sahrauí trobarà el següent oasi.
	Pero si lo dejas encerrado en la hamada	But if you keep them locked up in the Hamada	Mais s'il est enfermé dans la hamada,	Però si el deixes tancat en la hamada
	ese saharai morirá.	They will die.	ce Sahraoui mourra.	eixe sahrauí morirà.
SAID	En la hamada, todo se estropea y se rompe antes.	In the Hamada, everything wears down and breaks faster.	Dans la hamada, tout se gâte et se brise avant.	En la hamada, tot es desbarata i es trenca abans.
	Aquí, si algo se estropea, cuesta muchísimo arreglarlo.	Here, is something breaks, it's extremely difficult to fix it.	Ici, si quelque chose casse, ça coûte cher de le réparer.	Ací, si alguna cosa es desbarata, costa moltíssim arreglar-ho.
	Pero lo arreglamos.	But we do.	Mais nous le réparons.	Però ho arreglem.
HALIFA	O le damos otro uso.	Or we find another use for it.	Ou on lui donne un autre usage.	O li donem un altre ús.

NAFE	Pero para algunas cosas sólo podemos esperar,	But for some things we can only wait,	Mais pour certaines choses, nous ne pouvons qu'attendre	Però per a algunes coses només podem esperar,
	A que el viento,	for the wind,	que le vent	a que el vent
	y la buena gente de otros países	and good people from other countries,	et les bonnes personnes d'autres pays	i la bona gent d'altres països
	puedan enviarnos lo que necesitamos.	to send us what we need.	nous envoient ce dont nous avons besoin.	puguen enviar-nos el que necessitem.
NAFE	Dependemos de lo que decidan sus gobiernos,	We are dependent on what their governments decide,	Nous dépendons de ce que décideront leurs gouvernements	Depenem del que decidisquen els seus governs
	para saber si habrá medicamentos, en nuestros centros de salud	to know whether or not there will be medicine in our health centers	pour savoir s'il y aura des médicaments dans nos centres de santé	per a saber si hi haurà medicaments als nostres centres de salut
	o si en nuestras escuelas habrá libretas.	or if there will be books in our schools.	ou s'il y aura des cahiers dans nos écoles.	o si a les nostres escoles hi haurà llibretes.
SAID	Una universidad pesa demasiado para que la traiga el viento.	A university is much too heavy to be carried in by the wind.	Une université pèse trop pour être emportée par le vent.	Una universitat pesa massa perquè la porte el vent.
NAFE	Si en el futuro queremos ir a la universidad	If we want to go to university in the future	Si à l'avenir nous voulons aller à l'université,	Si en el futur volem anar a la universitat
	tendremos que irnos lejos de nuestras familias	we will have to go far from our families,	nous devons partir loin de nos familles,	haurem d'anar-nos lluny de les nostres famílies
	a España o a Argelia.	to Spain or Algeria.	en Espagne ou en Algérie.	a Espanya o a Algèria.
NAFE	El futuro es esperar siempre	The future is always waiting	L'avenir, c'est toujours attendre	El futur és esperar sempre
	a algo que nunca llega.	for something that never comes.	quelque chose qui n'arrive jamais.	a alguna cosa que mai arriba.

SAID	Todo el mundo desespera,	Everyone loses hope,	Tout le monde désespère	Tothom desespera,
	de esperar siempre en la hamada.	from always waiting in the “hamada”,	de toujours attendre dans la hamada.	d’esperar sempre en la hamada.
	En el exilio.	In exile,	En exil.	En l’exili.
NAFE	Algunos de mis amigos hablan de ir a la guerra,	some of my friends speak of going to war,	Certains de mes amis parlent d’aller à la guerre,	Alguns dels meus amics parlen d’anar a la guerra,
	de liberar nuestro hogar de Marruecos.	of liberating our home from Morocco.	de libérer notre maison du Maroc.	d’alliberar la nostra llar del Marroc.
SAID	Llevamos esperando 50 años a que España descolonice el Sáhara,	We’ve been waiting for 50 years for Spain to decolonize the Sahara	Cela fait 50 ans que nous attendons que l’Espagne décolonise le Sahara	Portem esperant 50 anys que España descolonitze el Sàhara,
	y a que Europa y EEUU exijan a Marruecos nuestra libertad,	and for Europe and the US to demand Morocco give us our freedom.	et que l’Europe et les États-Unis demandent notre liberté au Maroc.	i que Europa i els Estats Units exigisquen al Marroc la nostra llibertat.
NAFE	Si nos olvidan, no tendremos ni agua para beber.	If they ever forget about us, we won’t even have water to drink.	S’ils nous oublient, nous n’aurons même plus d’eau à boire.	Si ens obliden, no tindrem ni aigua per a beure.
SAID	Quien no conoce el Sáhara,	Those who don’t know the Sahara	Qui ne connaît pas le Sahara	Qui no coneix el Sàhara
	crea que todo el sáhara es hamada,	think all the Sahara is “hamada,”	croit que tout le Sahara est hamada	creu que tot el Sàhara és hamada
	y que aquí sólo hay arena	that there’s nothing but sand,	et qu’il n’y a que du sable,	i que ací només hi ha arena,
	peligro	danger,	du danger	perill
	y muerte.	and death.	et de la mort.	i mort.
SAID	Nuestro peligro es la ocupación	Our danger is the occupation	Notre danger est l’occupation,	El nostre perill és l’ocupació,

	nuestra muerte es el olvido	and our death is oblivion.	notre mort est l'oubli.	la nostra mort és l'oblit.
NAFE	Por eso algunos saharauis mantuvieron mucho tiempo la resistencia armada	That's why the Sahrawis kept up the armed resistance for so long.	Pour cette raison, certains Sahraouis ont longtemps maintenu la résistance armée.	Per això alguns sahrauís van mantindre molt de temps la resistència armada
SAID	Para conseguir un alto en fuego entre Marruecos y la República Saharaui	In order to agree on a cease fire between Morocco and the Sahrawi Republic,	Pour parvenir à un cessez-le-feu entre le Maroc et la République sahraouie,	Per a aconseguir un alt en foc entre el Marroc i la República Sahrauí
	las Naciones Unidas se inventaron un referéndum:	the UN came up with a referendum:	les Nations Unies ont inventé un référendum.	les Nacions Unides es van inventar un referèndum:
	así también contentaban a las naciones que se aprovechan del Sáhara.	that way they could also please the countries that take advantage of the Sahara.	Ils satisfont donc aussi les nation qui profitent du Sahara.	així també acontentaven les nacions que s'aprofiten del Sàhara.
NAFE	Aunque parezca extraño,	Although it seems strange,	Bien que cela puisse paraître étrange,	Encara que sembla estrany,
	Los saharauis tenemos que elegir	we Sahrawis have to choose	nous les Sahraouis devons choisir	els sahrauís hem de triar
	si queremos ser parte de Marruecos,	if we want to be part of Morocco	si nous voulons faire partie du Maroc	si volem ser part del Marroc
	o libres e independientes.	or free and independent.	ou être libres et indépendants.	o lliures i independents.
	Todos sabemos lo que votaríamos los saharauis.	We all know what we Sahrawis would vote for:	Nous savons tous pour quoi nous, Sahraouis, voterions.	Tots sabem el que votariem els sahrauís.
	¡Libertad e independencia!	Freedom and Independence!	Liberté et indépendance!	Llibertat i independència!
NAFE	El Reino de Marruecos también lo sabe.	The Kingdom of Morocco knows this too.	Le Royaume du Maroc le sait aussi.	El Regne del Marroc també ho sap.

	Por eso dificulta este referendun.	That's why they're standing in the way of this referendum.	C'est pourquoi ce référendun est difficile.	Per això dificulta aquest referèndun.
SAID	Como España nunca llegó a firmar	Since Spain never signed	Puisque l'Espagne n'a jamais signé	Com que Espanya mai va arribar a signar
	los acuerdos de descolonización,	the decolonization agreements,	les accords de décolonisation,	els acords de descolonització
	ni nos devolió nuestro territorio	and they never gave our land back to us	ni ne nous a rendu notre territoire	ni ens va retornar el nostre territori
	como prometió en la ONU,	like they promised in the UN,	comme elle l'avait promis à l'ONU,	com va prometre en l'ONU
	seguimos siendo legalmente una colonia:	legally we are still a colony:	nous sommes toujours légalement une colonie :	continuem sent legalment una colònia:
SAID	Somos como una provincia española,	We are like a Spanish province,	Nous sommes comme une province espagnole,	Som com una província espanyola,
	como Madrid o València,	like Madrid or Valencia,	comme Madrid ou Valence,	com Madrid o València
	pero sin derechos.	but without any rights,	mais sans droits,	però sense drets,
	ni DNI.	without an ID card.	sans une carte d'identité.	ni DNI.
SAID	Somos la última colonia de Europea en África.	We are the last European colony in Africa.	Nous sommes la dernière colonie européenne en Afrique.	Som l'últim colònia d'Europa a Àfrica.
	Pero incluso durante esta guerra	But even during this endless war	Mais même pendant cette guerre	Però fins i tot durant aquesta guerra
	que no cesa contra los saharauis,	against the Sahrawi people,	qui ne s'arrête pas contre les Sahraouis,	que no cessa contra els sahrauís,

NAFE	Incluso en la hamada,	even in the hamada,	même dans la hamada,	fins i tot en la hamada,
	donde a todo le cuesta crecer,	where everything struggles to grow,	où il est difficile que tout pousse,	on a tot li costa créixer,
	crecemos.	we grow.	on grandit.	creixem.
NAFE	Es difícil pensar en el futuro.	It's difficult to think about the future.	Il est difficile de penser à l'avenir.	És difícil pensar en el futur
	Pero aún así, nos esforzamos mucho	But even so, we strive	Mais même ainsi, nous nous efforçons	Però així i tot ens forcem molt
	por crearnos un futuro.	to make a future for ourselves.	de créer un avenir qui, nous l'espérons,	per crear-nos un futur que, esperem,
	que esperemos que esta vez sí que llegue.	A future that this time, we hope, will arrive.	viendra cette fois.	aquesta vegada sí que arribe.
	A pesar de los muros marroquíes.	Despite the Moroccan walls.	Malgré les murs marocains.	Malgrat els murs marroquins.
	A pesar de los muros europeos.	Despite the European walls.	Malgré les murs européens.	Malgrat els murs europeus.
SAID	Si hemos conseguido hacer esto en la hamada,	If we have managed to build all this in the "hamada"	Si nous avons réussi à construire tout cela dans la hamada,	Si hem aconseguit fer això en la hamada,
	¿qué no haríamos si pudiéramos usar nuestros fosfatos?	what wouldn't we be able to do if we could use our phosphates?	que ne ferions-nous pas si nous pouvions utiliser nos phosphates ?	què no faríem si poguérem usar els nostres fosfats?
	¿Si nuestros recursos fueran nuestros?	If our resources were ours?	Si nos ressources étaient les nôtres ?	Si els nostres recursos foren nostres?
SAID	¿Qué no haríamos si nuestra casa volviese a llegar hasta el mar?	What wouldn't we do if you house once again reached the sea?	Que ne ferions-nous pas si notre maison rejoignait la mer?	Què no faríem si la nostra casa tornara a arribar fins a la mar?
NAFE	¡Said! ¿Pican?	Said! Are they biting?	Saïd ! Y a-t-il des poissons ?	Said! Piquen?
SAID	¡Muy gracioso!	Haha, very funny!	Très rigolo!	Molt graciós!

NAFE	Pero los saharuis, y las saharuiyas, somos hijos del desierto.	But we Sahrawis are children of the desert.	Mais nous Sahraouis sommes des enfants du désert.	Però els homes i les dones sahrauís som fills del desert.
	Somos resistentes.	We are tough.	Nous sommes résistants.	Som resistents.
SAID	Nos esforzamos por creer en un futuro	We strive to believe in a future	Nous nous efforçons de croire en un avenir	Ens esforcem per creure en un futur
	en el que volvamos a tener nuestro hogar entero.	Where we can once again have our home.	où nous aurons à nouveau toute notre maison.	en el qual tornem a tindre la nostra llar sencera.
NAFE	Quien no conoce el Sáhara piensa que en el desierto sólo hay arena.	Those who don't know the Sahara think there's nothing but sand in the desert.	Qui ne connaît pas le Sahara pense que dans le désert il n'y a que du sable.	Qui no coneix el Sàhara pensa que en el desert només hi ha arena.
	Pero en el Sáhara, hay un país ocupado,	But in the Sahara, there's an occupied country,	Mai au Sahara il y a un pays occupé,	Però al Sàhara hi ha un país ocupat,
	el Sáhara Occidental,	Western Sahara,	le Sahara Occidental,	el Sàhara Occidental,
	y un pueblo,	and a people,	et un peuple qui,	i un poble,
	que desde el exilio,	who from exile	en exil,	que des de l'exili
	lucha por su república.	fight for their republic.	se bat pour sa république.	lluita per la seua república.
HALIFA	En el Sáhara hay canciones	In the Sahara there are songs	Au Sahara, il y a des chansons,	Al Sàhara hi ha cançons
	y hay cuentos	and there are stories	et il y a des histoires,	i contes.
SAID	Y hay jaimas	and there are haimas	des khaimas,	I hi ha haimes,
	hay té	there's tea	et du thé.	hi ha te
	y hay conversaciones	and there are conversations	Il y a des conversations.	i converses.

HALIFA	Hay sabiduría y amistad,	There is wisdom and friendship,	Il y a sagesse et amitié,	Hi ha saviesa i amistat,
NAFE	y hay campos de personas refugiadas,	and there are refugee camps,	et il y a des camps de personnes réfugiées,	i hi ha camps de persones refugiades,
	Con sus centros de salud,	with their health centers,	avec leurs centres de santé,	amb els seus centres de salut,
SAID	Y bibliotecas	and libraries,	et des bibliothèques,	i biblioteques,
NAFE	Con sus escuelas	with their schools	avec leurs écoles,	amb les seues escoles
	Y sus propios ayuntamientos	and their own town halls,	et leurs propres mairies,	i els seus propis ajuntaments.
	y democracia,	and with democracy!	et la démocratie!	i democràcia!
SAID	Porque hay saharauis	Because there are Sahrawis	car il y a des Sahraouis	Perquè hi ha sahrauís
	que se esfuerzan mucho.	who strive.	qui font beaucoup d'efforts.	que s'esforcen molt.
NAFE	Hay pastores y pastoras.	There are shepherds,	Il y a des bergers,	Hi ha pastors i pastores,
	y hay doctoras,	and doctors,	et des médecins.	i hi ha doctores,
SAID	y hay maestros y maestras,	there are teachers,	Il y a des professeurs,	i hi ha mestres,
	Y hay niñas y niños	and there are boys and girls	et il y a des filles et de garçons	i hi ha xiquetes i xiquets
	que quieren jugar,	who want to play	qui veulent jouer	que volen jugar
	y que preferirían no pensar en la guerra	and who prefer not to think about war.	et qui préféreraient ne pas penser à la guerre.	i que preferirien no pensar en la guerra

SAID	Aquí hay saharauis y saharauiyas.	Here there are Sahrawis	Ici, il y a des hommes et des femmes sahraouis	Ací hi ha homes i dones sarahuí
NAFE	Que esperan, intentando no desesperar.	who wait, trying not to despair,	qui attendent, essayant de ne pas désespérer,	que esperen, intentant no desesperar.
SAID	Que sueñan con esfuerzo un hogar,	who dream hard about a home,	qui rêvent avec effort d'une maison	Que somien amb esforç una llar,
	donde hay erizos y cabras,	where there are hedgehogs and goats,	où il y a des hérissons et des chèvres,	on hi ha eriçons i cabres,
	y camellos	and camels	et des chameaux	i camells,
	y pastores,	and shepherds,	et des bergers,	i pastors,
NAFE / SAID	¡Pero también hay mar!	but where there is also the sea!	mais où il y a aussi la mer!	però també hi ha mar!
	Y hay cultivos y ciudades y universidades	And there are crops and cities and universities	Et il y a des cultures et des universités	I hi ha cultius i ciutats i universitats
	y derechos humanos para los saharauis y las saharauis.	and human rights for the Sahrawis.	et les droits de l'homme pour le peuple sahraoui.	i drets humans per als homes i per a les dones sahrauí.
	Guion y dirección		Scénario et mise en scène	Guió i direcció
	A partir de los dibujos y testimonios de los alumnos de la Escuela Pioneros 20 de mayo.		À partir des dessins et des témoignages des élèves de l'École Pionniers du 20 mai.	A partir dels dibuixos i testimoniatges dels alumnes de l'Escola Pioners 20 de maig
	Traducción e interpretación de guion	Script translation and interpretation	Traduction et interprétation de scripts	Traducció e interpretació de guió

	Con las voces de -	With the voices of	Avec les voix de-	Amb les veus de
	Sonido y banda sonora	Sound design and soundtrack	Son et bande son	So i banda sonora
	Los talleres fueron posibles gracias a	Workshops made possible thanks to	Les ateliers ont été rendus possibles grâce à	Els tallers van ser possibles gràcies a
	/ Nuestro agradecimiento a /	Very special thanks to	/ Nos remerciements à /	/ El nostre agraïment a /
	Este documental surge de los talleres realizados en Tinduf, Y de conversaciones con amigos y amigas saharauis, Pero no pretende hablar por el pueblo saharauí.	This film is a product of workshops carried out in Tindouf, and from research and conversations with Sahrawi friends but it does not intend to speak on behalf of the Sahrawi people.	Ce documentaire est issu des ateliers organisés à Tindouf, et de conversation avec des amis sahraouis, mais il ne prétend pas parler au nom du peuple sahraoui.	Aquest documental sorgeix dels tallers realitzats a Tinduf, i de converses amb amics i amigues sahrauís, però no pretén parlar pel poble sahrauí.
	Nadie puede hablar por el Sáhara Occidental, Ni decidir su futuro, excepto el propio Sáhara Occidental.	No one can speak for Western Sahara, or decide its future, except for Western Sahara itself,	Personne ne peut parler pour le Sahara Occidental, ni décider de son avenir, sauf pour le Sahara Occidental lui-même.	Ningú pot parlar pel Sàhara Occidental, ni decidir el seu futur, excepte el mateix Sàhara Occidental.
	España y la Unión Europea deben exigir a Marruecos el fin de la ocupación, y devolver el territorio del Sáhara Occidental, la última colonia en África, a sus legítimos propietarios	Spain and the European Union must demand from Morocco the end of the occupation, and return the territory of Western Sahara, the last colony in Africa, to its rightful owners	L'Espagne et l'Union européenne doivent exiger du Maroc la fin de l'occupation, et rendre le territoire du Sahara Occidental, la dernière colonie d'Afrique, à ses propriétaires légitimes	Espanya i la Unió Europea han d'exigir al Marroc la fi de l'ocupació, i retornar el territori del Sàhara Occidental, l'última colònia a Àfrica, als seus legítims propietaris
	El pueblo saharauí.	The Sahrawi people.	Le peuple sahraoui.	El poble sahrauí.